

Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SĄJUNGOS SAVAITRAŠTIS

2011 m. birželio 24 d.

Paminėjome trėmimo metines

Naujoji Akmenė

Takas, vedantis į bažnyčią, išpuoštas skaisčiais vasaros žiedais. Daugeliui tremties broliai ir sesių šis takas priminė jų gyvenimo atkarpą. Tiesa, iškaištą ne gélémis, bet aplaistytą karčiomis ašaromis. Priminė artimųjų kapus, likusius toli, Sibire, kurį niekas nepuošia ir niekas gélémis nekaišo. Šios puokštės buvo tarsi atsiprašymas už neapgintus ir svetimos atėjūnų valdžios suluosintus gyvenimus... Tremtinių rankos žaliojoje vejoje priešais Naujosios Akmenės bažnyčią žvakutę šviesomis išraše vieną vienintelį žodį **TEVYNĘ...**

Taip atminėti žeidžiančią pirmųjų trėmimų 70 metų sukaktį paminėjo rajono tremtiniai ir politiniai kaliniai. Koplystulpis ties geležinkelio bėgiu atkarpa papuoštas gélémis, žvakutėmis išrašytas lietuvių tautos genocido sukakties 70-metis. Už artimuosius, nesulaukusius šios dienos, daugelis sukalbėjo poterėli prie koplystulpio, o maldoje susikaupė šv. Mišiose, kurias aukojo ir pamokslla, skirtą Sekminiu šventei bei Gedulo ir Vilties dienai, pašakė Naujosios Akmenės Šv. Dvasios Atsiuntimo bažnyčios klebonas J. Vaičius. Šv. Mišiose dalyvavo savivaldybės meras V. Mitrofanovas, LR Seimo narė V.V. Margevičienė.

Druskininkai

Birželio 14 dieną Ratnyčios Šv. Aphaštalo Baltramiejaus bažnyčioje buvo aukoja mos šv. Mišios, po kurių visi susirinko šventoriuje prie Tremtinių koplyčios. Nuo Atgimimo laikų druskininkiečiai čia ateina paminėti Gedulo ir Vilties dieną.

Sugedoju Lietuvos himna, trumpą ižanginį žodį tarė LPKTS Druskininkų filialo pirmininkas, 1941 metų tremtinys G. Kazlauskas. Apžvelgės nuo okupacijos pradžios pradėtą vykdyti lietuvių tautos genocidą ir iki šiol juntamas jo pasiekmes, jis paragino tremtinius ir visus susirinkusiuosius išlikti aktyvius, kad bendromis jėgomis atremtume naujus iššukius, gresiančius mūsų tautos išlikimui. Pabréžė būtinumą dėti dar daugiau pastangų ugant jaunosios kartos patriotiškumą ir tautiškumą. G. Kazlauskas pasidžiaugė glaudžiu Rezistencijos ir tremties muziejaus bendradarbiavimu su Druskininkų savivaldybės

Minėjimas prie koplystulpio ties geležinkelio bėgiais

nė, TS PKTF atsakingoji sekretorė O. Tamošaitienė, savivaldybės mero pavaduotoja J. Juškienė.

Po pamaldų bažnyčioje Kauno valstybinio muzikinio teatro solistai G. Juknevičiūtė-Beinarienė ir T. Ladiga bei aktorius P. Venslovas surengė jaudinančią muzikinę miserią „Tolimų dienų varpai“. Skambėjo B. Brazdžionio eilės, P. Beinario muzika, akompanavo Kauno valstybinių choro koncertmeisterė B. Vingraitė. Misterijos pabaigoje suskambo varpeliai, surinkti šviesaus atminimo Tėvo Stanislovo, kuriems atsiliepė bažnyčios varpai. Susiliejo varpai, panašiai taip, kaip gyvenime susilieja tolima ir artima atmintis, tremties

kančių ir laisvės metų aidas.

Eisena patraukė prie tremtinių koplystulpio. Visi kartu giedojo „Marija, Marija“. Kalbėjo savivaldybės meras V. Mitrofanovas, tremties akimirkas prisiminė Seimo narę V.V. Margevičienė, gimusis traukinio vagone pakeliui į Sibirą. Ji perskaitė TS-LKD pirmininko A. Kubiliaus sveikinimo laišką. Žodį tarė buvusios tremtinės: savivaldybės mero pavaduotoja J. Juškienė, pedagogė A. Kučkiene. Brolis ir sesuo Bemovai atliko keletą patriotinių dainų. Gyvaja juosta apjuosus koplystulpį ir į tremtį vežusiu traukiniu kelio fragmentą sudainuota „Žemė Lietuvos ažuolai žaliuos“.

Julija SEJAVIČIENĖ

mokyklomis ir išreiškė viltį, kad jis tēsis ir toliau.

Gedulo ir Vilties dienos minėjimas vyko pagal „Atgimimo“ vidurinės mokyklos parengtą projektą „Žinia Tėvynei“, kurį vedė moksleivė R. Stankovičiūtė.

Negrūsus ir nesulaukusi šios dienos tremtinių atminimas pagerbtas tylos minute, prie tremtinių koplyčios ir iš akmenų išmūrytos sienelės su negrūsus išmūrytos sienelėmis buvo uždegta žvakutę, padėta gėlių.

Renginio metu kūrinių ištraukas apie tremtį, savo kūry-

bos improvizuotus laiškus iš Sibiro skaitė „Atgimimo“ vidurinės mokyklos moksleivai, tremties dainas atliko merginų ansamblis „Vivo“, Druskininkų buvusių tremtinių choras. Savo išgyvenimais pasidalijo buvę tremtiniai ir politiniai kaliniai. „Atgimimo“ vidurinės mokyklos direktorė D. Časiénė pasidžiaugė savo auklėtinų kūrybingai parengtu projektu, nuoširdžiai dekojo jiems už aktyvų dalyvavimą. Minėjimas pasibaigė visiems atlikus dainą „Žemė Lietuvos“.

Violeta BAGDZEVIČIŪTĖ
(keliamas į 4 psl.)

Kauno valdininkams paminklai nerūpi

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, sumanusi pagerbti Motinas, užauginusias ir išleidusias ginti Lietuvos Laisvės savo sūnus, kurie žuvo nelygioje kovoje su okupantu, ilgai nei metus rinko lėšas paminklui „Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę Motinai“. Aukojo Lietuvos žmonės, kiek kas galėjo, ir beveik prieš metus Kauno Senosiose kapinėse, Vytauto prospekte, iškilo paminklas, buvo iškilmingai at-

dengtas ir pašventintas. Nors jostatybos darbai sulaukė Kauno savivaldybės administracijos klerkų trukdymų, tačiau tuometinis Kauno meras Andrius Kupcius ir vicemeras Stanislovas Buškevičius pažadėjo, kad paminklas bus prižiūrimas, aplinka tvarkoma. Tiesa, po keleto išvykdymų vaigsciai prie paminklo įrengta stebėjimo kamera, tačiau jo aplinka nesutvarkyta iki šiol. (keliamas į 3 psl.)

Kauno savivaldybės Kultūros paveldo skyriaus vedėjo pavaduotojas Zenonas Girčys (kairėje) pažadėjo sutvarkyti „Žuvusiųjų už Lietuvos laisvę Motinos“ paminklo aplinką

Autorės nuotr.

Asmenybės antspaudas epochai

Kas planavo pašalinti popiežių Joną Paulių II?

Prieš tris dešimtis metų teroristas turkas Mehmetas Ali Agdža, vykdymas neįvardyto užsakovo užduotį, Romoje keturiais šūviais sunkiai sužeidė popiežių Joną Paulių II. Toji žinia sukrėtė iki sielos gelmių ne tik visą krikščioniškojo pasaulio bendruomenę, bet ir visus Vakarų demokratijos šalininkus. Sovietų sąjungos pamatai jau trūkinėjo. Lietuvoje tuomet buvo megiamas pasiklausyti radijo balsų iš Varšuvos. Viskas apie popiežių Karolį Wojtyłę! Lenkijoje visuotinis susijaudinimas, pasipiktinimas ir sąmyšis. Uždaryti teatrai ir pasilinksminimo vietas. Žiniasklaidos priemonė – TV ekranuose, radijo laidose, laikrašiuose – darbininkai,

kunigai, intelektualai, aukštasis pareigas einantieji valdininkai... Iš kiekvieno kalbėtojo lūpų sklinda susijaudinimas ir susirūpinimas Sventojo Tėvo sveikatos būkle, tramdant pasipiktinimą šiuo barbarišku aktu ir aiškiai suvokiant terorą kaip grėsmę visuomenės rimčiai ir stabilumui.

Stebinanti Asmenybės aura

Tokio popiežiaus pasaulio katalikai ir apskritai – krikščionys dar neturėjo. Asmenybė, subrendusi ir iškilusi pro maskvietiško socializmo lageryje ir tapusi Kristaus Viešininku Žemėje, buvo sunkiai suvokiamas paradoksalus reiškinys visiems doriems pasaulio piliečiams, tuo labiau gyvenantiems totalitarinių režimų valdomose šalyse. (keliamas į 3 psl.)

Tėsinys.

Pradžia Nr. 22 (948)

Ka reiškia naikinti žmonių grupę rasiniu, nacionaliniu, etniniu ar religiniu pagrindu?

Daug kasyra įsitikinės, esą genocidas – tai tik *fizinis* naikinimas, todėl įrodinėja, kad komunistų negalima kaltinti genocidu. Mat bolševikų imperija tautas naikino kitais būdais: taikydama priverstinę rusifikaciją, laužydama neprieklausomų Rytų Europos valstybių struktūrą, ardydama kultūros paveldą. Bolševikų smurtas išprovokavo emigraciją ir ginkluotą pasipriešinimą. Taigi, nors Stalinas sėmoneigai naikino tautas, vis dėlto jos nebuvofiziškai naikinamos. Nežinau, kuo remiasi tie, kurie teigia, kad genocidas yra gryna fizinė naikinimo forma, bet genocido straipsnis, kurį pripažista tarptautinė teisė, pagrindo tokiam teiginiu neduoda. Tarptautinė teisė apibrėžia genocidą kaip veiksmus, kurių tikslas yra sunaikinti, višiskai ar iš dalies, grupę žmonių, atrinktų rasiniu, nacionaliniu, etniniu ar religiniu pagrindu. Kitose šio teksto dalyse jau minėjau, kad genocido straipsnis apibrėžia penkis tokius veiksmus. Klausimas būtų tokis: ar tie penki nurodyti veiksmai turėtų būti suvokiami tik kaip *fizinis* ar ir kaip *dvasinis* naikinimas?

Pirmausia, kas yra fizinis naikinimas? Pats aiškiausias fizinio naikinimo pasireiškimas – pasirinktos individų grupės žudymas. Pagal ši apibrėžimą pirmas ir trečias genocido veiksmai (žudymas ir neįmanomų išgyventi sąlygų sudarymas) priklauso fizišnio naikinimo kategorijai. Bet antrą genocido veiksmą priskirti fizišniams naikinimui kur kas sunkiau, nes jo apibrėžimas nurodo, kad genocidas yra fizinis ir dvasinis (*causing serious bodily and mental harm*) individų luošinimas. Darsunkiai įfizinio naikinimo kategoriją įtraukti ketvirtą genocido straipsnyje įvardytą veiksmą, kai bandoma užkirsti kelią tam tikros grupės žmonių gimstamumui. Tarkime, gimstamumą suvaržo prievertinis kontraceptikų naudojimas. Sakyti, kad tokis veiksmas reiškia individų žudymą, reikštų teigti, kad kontraceptikų vartojimas prilygsta žudymui. Tačiau net konservatyviausi višuomenės sluoksniai (tie, kurie žmogžudystei prilygina, pavyzdžiui, abortus) kontraceptikų vartojimo nelaiko žudymu, o ką jau ir kalbėti apie pasaulietines jurisdikcijas. Taigi, jeinorime, kad ketvirtas genocido straipsnyje įvardytas veiksmas, kaip nors įtilptu įfizinio naiki-

nimo sampratą, tekstas pripažinti, kad fizinis naikinimas aprėpija ne tik individų žudymą, bet ir biogenetinio jų kodo naikinimą. Tuo remiantis būtų galima teigti, kad veiksmai, užkertantys kelią tam tikros grupės gimstamumui, yra fizinis naikinimas, nes tokiu būdu naikinamas Jos biogenetinis kodas.

Bet kaip tada suprasti genocido apibrėžime nurodytą penktą genocido veiksmą, – prievertinį vienos grupės vakių perdavimą kitai grupei? Juk tada, kai vaikai atimami iš vienų ir perduodami kitiemis, naikinamas ne biogenetinis jų kodas, o dvasinis paveldas, kalba ir kultūra.

Taigi jei genocido straipsnį skaitome ne paviršutiniškai, darosi aišku, kad genocidą jis apibrėžia ne vien kaip fizinę rasinės, nacionalinės, etninės ar religinių bendruomenės eksterminaciją. Tiesa, naciai taikė gryna fizinį žydų naikinimą, tačiau, kaip minėjau, du nusikaltimai gali būti teisiškai pripažinti tolygiais ne tik tuo atveju, jeigu abu atlikti tais pačiais būdais. Teisinis nusikaltimų sulyginimas reiškia, kad jiems taikomas pats baudžiamojo kodeksas straipsnis. Kadangi žudymas yra tik viena iš genocido straipsnyje apibrėžtų naikinimo formų, tai tam tikros bendruomenės naikinimas (ar bandymas ją sunaikinti) *kitais būdais* yra nusikalstamas pagal tą patį straipsnį. Vadinsi, pagal genocido apibrėžimą Lietuvos piliečių bendruomeninės struktūros laužymas, lietuvių tautos mentaliteto ir kultūros griovimas, rusifikacija, persekcionimas dėl religinių ir tautinių įsitikinimų priskirtini genocido kategorijos veiksmams, atitinkantiems antrą ir penktą genocidinių veiksmų kategoriją.

Tačiau net ir tuo atveju, jei genocidą traktuose tik kaip fizinį naikinimą, višiskai neišaišku, kodėl reikėtų manyti, kad bolševikai šio nusikaltimo nepadarė. Vienas argumentas tu, kurie neigia lituanociado tapatumą genocidui, yra tokis: net jeigu bolševikai ir naikino lietuvius nacionaliniu pagrindu, vis dėlto lituanocidas nebuvuo tokis baisus kaip holokaustas, nes bolševikai bent jaunebandė sunaikinti visų lietuvių, o naciai siekė sunaikinti visus žydus. Antai filosofas Andrius Bielskis, „moraliniu nejautrumu“ apkaltinės visus, kurie siekia komunistinius nusikaltimus sulyginti su nacistiniais, rašo: „*Nejau Lietuvos išsilavinusi visuomenė yra tiek moraliai nejautri, kad nesuvokia, kokio masto*

Eglė WITTIG-MARCINKЕVIČIŪTĖ

Europiečių dilema

Kodėl būtina komunistinius nusikaltimus prilyginti nacistiniams

nusikaltimas buvo Holokaustas? Iš kur mūsų pažiūrose yra tiek daug savo skaudžių žaizdų sureikšminimo, jog nerandame jėgų vienareikšmiškai ir be jokių „bet“ pripažinti akivaizdžią tiesą: Sovietų Sąjungos vykdytas genocidas prieš Lietuvos gyventojus negali prilygti nacių vykdytam Holokaustui.“

Priekaištą Lietuvos visuomenei, kuri yra išsilavinusi, bet „moraliai nejautri“, Bielskis, regis, bando pagrasti tokiu sakiniu: „*Nacistinė Vokiečių siekė fiziškai sunaikinti vienus Europos žydus vien dėl to, kad jie buvo žydai.*“ Iš to lyg ir išeitų, kad, filosofo manymu, žydų holokaustas buvone-palyginamai didesnis nusikaltimas už bolševikų vykdytą lietuvių ir kitų tautų genocidą todėl, kad naciai planavo pilną genocidą, o bolševikai apsiriboję *daliniu* genocidu.

Taigi Bielskis yra įsitikinės, kad visos nacionaliniu, rasiniu ar religiniu pagrindu atrinktos žmonių grupės sunaikinimas yra didesnis nusikaltimas už tuo pačiu pagrindu atliekamą *dalinių* jos sunaikinimą. Toki įsitikinimą nesunku pagrasti: *pilnas* genocidas yra baisesnis už *dalinių* todėl, kad sunaikinama daugiau žmonių. Juk nusikaltėlis, kuris nužudo du žmones, yra blogesnis už tą, kuris nužudo vieną žmogų, bent jau tuo atveju, jei tos žmogžudystės niekuo nesiskiria, t. y. jeigu jos padarytos vienodai žiauriai, vienodai sėmoneigai ir panasiomis aplinkybėmis. Toks atsakymas skamba labai įtikinamai, bet tik tol, kol nepradėti atidžiau jo analizuoti.

Kadangi apeliuoja į nuždytų žmonių skaičių, iš to išeitų, kad *pilnas* genocidas yra kruvinės negu *dalinių*, nes per jį nužudoma daugiau žmonių. Bet ar yra pagrindas taip sakyti? Jeigu sunaikinama *didelė* tauta, tada *dalinių* genocidas gali nusinešti daugiau gyvybių nei *pilnas* mažos tautos genocidas. Jeigu genocidą rūsiavimo pagrindinis kriterijus yra aukų skaičius, tai nusikaltėlis, įvykdęs, tarkim, tris *dalinius* genocidus greičiausiai bus tokis pat bologas ar dar blogesnis už nusikaltėlių, kurios sėzinę slegia vienais *pilnas* genocidas. Jeigu tokius nusikaltimus sunkumo laipsnis tikrai priklauso nuo aukų skaičiaus, tai bolševikų nusikaltimai yra akivaizdžiai didesni už nacistus, nes komunizmo aukų skaičius yra kur kas didesnis, nors Stalinas vykdė *dalinius* tautų genocidus. Taigi tam, kad pagrįstume, kodėl *pilnas* genocidas

yra iš *principo* baisesnis už *dalinių*, vien nuorodos į didesnį aukų skaičių nepakanka.

Cia reikėtų pridurti, kad filosofai, apmąstydamai žmogžudystę, apskritai labai skeptiskai žiūri į bandymus moralinių vertinimą pagrįsti vien skaičiais. Tarkime, Jono šeimos narys buvo nužudytas, bet žudikui skirta švelnesnė bausmė, negu tam, kuris nužudė Petro Šeimos nari. Būtų labai sunku Jonui išaiškinti, kad Petro Šeimos skriaudikas nubaustas griežiau, nes jis nuskriaudė dar ir Marytės, ir Juozo Šeimas. Tarp žmogaus, įvykdžiusio žmogžudystę, ir „serijinio žudiko“, aišku, yra moralinis skirtumas.

Bet tas skirtumas atsiranda ne savaimė, ne vien todėl, kad „serijinis žudikas“ nužudo *daugiau* žmonių, o todėl, kad „serijinio žudiko“ veiksmai rodo mechaniską žudymo pobūdį, kai nutraukiami absolūciai visi žmogiškieji ryšiai. Tačiau mechaniskas žudymo stilus pasireiškia ne tik tada, kai nužudoma, tarkim, dviešim žmonių, bet ir tada, kai nužudoma perpus mažiau. Juk ne veltui „serijinio žudiko“ savo teisės veikalose paprastai apibrėžiamą kaip „dviejų ar daugiau asmenų žudikas“ arba „trijų ar daugiau asmenų žudikas“. Šitas neapibrėžtas „ar daugiau“ aiškiai rodo, kad nuo tam tikros ribos skaičiai tampa beprasmiški, tad baudžiamasis kodeksas toliau nebediferencijuoją „serijinių žudikų“. Išvada: jeigu baudžiamasis kodeksas paprastai nerūšuoja serijinių žudikų pagal nužudyti žmonių skaičių, kodėl turėtume tokį principą pripažinti tada, kai vieną genocidą lygiame su kitu?

Galbūt *pilnas* genocidas yra didesnis nusikaltimas todėl, kad tauta pasmerkiama išnykti, o po *daliniu* ji vis dėlto dar gali atsigauti? Tačiau mažai tautai ir *dalinių* jos genocidas gali reikšti visišką sunaikinimą. Jei sunaikinama šviesuomenė, tauta praranda orientyrus ir ima pati naikinti savo tapatumą. Bet ir tuo atveju, jei *dalinių* genocidas palieka tautinės regeneracijos galimybę, vis tiek neaišku, kodėl faktą, kad vieną tautą planuota išžudyti visq, tik nespėta tų planų įvykdyti iki galvo, reikėtų laikyti baisesniu už faktą, kad kitas nusikaltėlis nužudė keliasdešimt kartų daugiau žmonių?

Bandžiau paaiškinti, kodėl, mano manymu, nėra pagrindo teigti, kad *pilnas* genocidas iš *principo* yra didesnis nusikaltimas už *dalinių*. Požiūriai šiuo klausimu, suprant-

ma, skiriasi ir jie gali skirtis. Vis dėlto būtų gerai, jei ta akademinės bendruomenės daile, kuri laikosi kitokios nuomonės, nustotų svaidytis apibendrintais priekaištais ir, užuot dariusi miglotus pareiškimus, aiškiau artikulioti savo poziciją. Pradžiai pakaktų ir to, kad, dėl argumentų stokos neįstengdami pagrįsti genocidų hierarchijos, bent jau garbingai susilaikytų nuo nežinia kuo grindžiamu priekaištų, esą oponentai „menkina“ arnet „neigia“ žydų holokaustą.

Priekaištą, kad komunistinių nusikaltimų prilyginimas nacistiniams sumenkins žydų holokaustą, yra absurdus. O labiausiai stulbinant, kad ši argumentą pateikiantys asmenys yra šventai įsitikinę, atseit jų teiginiai išreiškia paramą žydams ar atstovauja žydų nuomonei. Nei pirmą, nei antra nėra tiesa. Daug žydų (ir toli gražu ne tik tie, kurie patys nukentėjo nuo bolševikų) giliai užjaudina tautas, patyrusias sovietinį genocidą, ir remia jų sieki, kad komunizmo nusikaltimai būtų pasmerkti lygiai taip pat kaip nacizmo nusikaltimai. Būtent žydai, kurie patys daug iškentėjo, visada skuba užjausti ir paremti kitas persekiojimų aukas. Lietuvoje šią poziciją pakankamai aiškiai yra išdėstės Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Emanuelis Zingeris. (Eglė Samoškaitė, Emanuelis Zingeris: Komunizmo nusikaltimai nepasmerkti, nes sovietai nesijautė nugalėti, www.delfi.lt, 2009 m. kovo mėn. 24 d.)

Taigi argumentas, neva tokis prilyginimas menkina holokausto kančias, anaipolt neatspindi žydų pozicijos. Be to, požiūris, kad komunizmo ir nacizmo nusikaltimai *nelygintini*, nėra žydams draugiškas. Greičiau priešingai – jis artimesnis antisemitizmui, nes implikuoja, kad žydai yra nejautrūs kitų tautų kančioms, todėl nesolidarūs. Taigi tiems, kurie remia ši argumentą, manydam, kad tuo išreiškia draugiškumą žydams, siūlyčiau dar kartą gerai pagalvoti. Jei prieštarauji kokių nors radikalų siionistų nuomonei, nereiškia, kad esai antisemita. Atvirkščiai – antisemitizmui daug artimesnė pozicija yra manyti, kad kai kurių radikalų skelbiame idėjos išreiškia visos žydų tautos požiūrį. (Tiems, kurie nori geriau suprasti, kaip tam tikri iš pažiūros prožydiški veiksmai ir teiginiai gali būti antisemitiniai pagal savo prasmę ir logiką, siūlyčiau perskaityti žymaus žydų kilmes kanadietės, filosofijos profesoriaus Michaelo Neumanno knygą *The Case Against Israel* (2005).)

(Bus daugiau)

2011 m. birželio 24 d.

Tremtinys

Nr. 24 (950)

3

Kauno valdininkams paminklai nerūpi

(atkelta iš 1 psl.)

Gal ir ne tas žodis – nesutvarkyta, greičiau atsainiai apleista. Prieš paminklą vijoje akmenimis gristos aikštės papilta smulkinto statybinio laužo, išgristoji dalis nenuvalyta, akmenys apnešti cementu ar kalkėmis. Ne koks išpūdis susidaro žvelgiant į palinkusią nuo skausmo Motiną angelo sparnais, nesulaikantį riedančios ašaros, kai aplink ją – reta piltzolėta nepjauta veja, o priešais – statybinis „gruzas“.

Aptarti susikloščiujos situacijos birželio 16 dieną prie paminklo susirinko LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša, Kauno filialo nariai: architektas Vaclovas Sakalauskas, Arimantas Dragūnevičius, LLKS štabo viršininkas Vytautas Balsys, architektūrinės paminklo dalies autorių architektas profesoriaus Jonas Anuškevičius ir Kauno savivaldybės Kultūros paveldo skyriaus vedėjo pavaduotojas Zenonas Girčys.

Architektas prof. Jonas Anuškevičius teigė susidūrės su absurdiniu Kauno valdininkų elgesiu: „Tik pradėjus statyti paminklą, Kauno paveldos augininkai pakeitė jo vietą. Kai paminklas jau buvo pastatytas, staiga leido jį sugražinti į ankstesnę, projekte numatytą vietą, kur tarpukariu stovėjo koplyčia.“

Žvelgdamas į negrabiai irentą prieigą prie paminklo, nelygiai sudėliotus apvalius ir taštus grindinio ak-

menis, nenuvalytą nuo jų cementą, kreivą paminklo postamentą, J. Anuškevičius teigė tokio prasto darbo rezultato dar nėra matės.

„Paminklo statybos ir perkėlimo darbus atlikusi savivaldybės konkursu būdu paskirta bendrovė „Struktūra“ paliko mums didžiulį galvos ir širdies skausmą, – sakė LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša. – O dabartinę padėti galu įvardyti tik kaip paminklo išniekinimą.“

Architektas Vaclovas Sakalauskas ir LLKS štabo viršininkas Vytautas Balsys taip pat piktinosi, kad čia dirbusieji neturėjo ne tik supratimo apie atliekamus darbus, bet ir sązinės.

Kauno savivaldybės Kultūros paveldo skyriaus vedėjo pavaduotojas Zenonas Girčys žadėjo iki birželio 23-iosios sutvarkyti „žuvusią už Lietuvos laisvę Motinos“ paminklo aplinką. Jis tikino, kad įmonė „Struktūra“ privalės ištisinti savo darbo broką.

Pažadėti pažadėjo, pažiūrėsim, ar ištiesės. Juk valdininkai lengvai žada. Štai nesenai buvo pažadėję aplinką sutvarkyti iki balandžio 10 dienos. Dabar vėl – nauji pažadai.

Idomu, jei LPKTS valdybos pirmininkas A. Lukša nebūtų prie paminklo sukvietęs minėtą komisiją, ar Kauno valdininkai pasirūpintų sutvarkyti paminklo aplinką, ar Motinai tekdar ilgai rymoti prie papiltu „gruzo“?

Jolita NAVICKIENĖ

Asmenybės antspaudas epochai

(atkelta iš 3 psl.)

Daugeliui žmonių kėlė nuostabą pats faktas, kad šalyje, kurioje visomis priemonėmis buvo prievara brukama pseudomokslinė komunizmo teorija, galėjo išaugti ir susiformuoti tokia tyra, kilniadvasiška, ižvalgi ir stebetinai energinga asmenybė.

Utopijos nuokrypa dėsninga

Jonas Paulius II žinojo, ko labiausiai trūksta totalitarinio režimo valdomai visuomenei, nes jis pats patyrė sovietinio rusiškojo imperializmo ir vokiškojo nacionalsocializmo smurtą bei komunizmo ideologijos kiršinanti poveikį. Supuvusioje, yrančioje, smurtu ir melu grindžiamoje sistemoje atsiranda, subrėsta, iškyla ir labai įtakingai veikia šviesi Asmenybė. Višiems kremlisko politrukiniu užtaiso ideologams ir agitatoriams – tai buvo sunkiai suvokiamas nuokrypa. Jie niekada negebėjo suprasti, o tuo labiau paaiškinti, kodėl šalyje, kurią valdo neva „darbininkų ir valstiečių klasės“ atstovai, vadovaudamiesi vienintele teisinga komunizmo ideologija, gali rasti kitaip galvojančių. Tokiems nuokrypeliams „taisyti“ buvo sukurti efektyviai veikianti internacinalinė GULAGo imperija, bekraštis Sibiras ir begalė iki šiole neįvardytų „zekų“ kapinynų. Šios tamsojos ir kruvinos institucijos dirbo be paliovos, o maištaujančių ir galinčių būti nepatenkinę valdžia niekada netrūko. Bolševiz-

mo ortodoksai niekada negebėjo paaiškinti, kokiu būdu „socializmą štančioje“ visuomenėje gali rastis tokį „nuokrypą“.

Krikščionybė – pilietinės dorovės pamatas

Gyvenimo tikrovė negailestingai demaskavo tauškalus apie brandų socializmą ir kitus -izmus. Šviesi Jono Pauliaus II asmenybė, skelbdama Kristaus mokslo tiesas, parodė, kad Vakarų demokratijos šalyse, kur praktikuojamas krikščioniškas gyvenimo būdas, genocido nusikaltimai neįmanomi iš principo. Po II Pasaulinio karo atkurtoji Lenkija, nors ir būdama Maskvos valdomo socialistinio lagerio šalimi, turėjo nelyginamai daugiau laisvių, negu okupuota ir sovietinama Lietuva. Lenkijoje aiškiai reiškėsi tautinis ir religinis atgimimas. O Kremliaus skelbiamas internacinalizmas tebuvo tik rusiškajį imperializmą dengianti propaganda, kuriai priešintis lenkai turėjo kur kas daugiau galimybų. Okupuotos Lietuvos gyventojai patyrė itin žiaurias represijas: masines žudynes, trėmimus, žmogaus teisių suvaržymus. Prorusiškas pseudosocializmas Lenkijoje neįmanė prigiti ir neprigijo. Jono Pauliaus II gyvenimas ir veikla akivaizdžiai rodo, kad ir pseudosocializmo sąlygomis religija išlieka vyraujančia visuomenės ideologija ir pilietinės dorovės normintoja.

Edmundas SIMANAITIS

Žinios iš Seimo

Tautininkai neišlaikė išbandymo valdžia

Išbandymas valdžia yra sunkus ir skaudus procesas. Tai praėjusį savaitgalį patyrė ir Tėvynės sajungos–Lietuvos krikščionių demokratų partija, jungianti buvusius politinius kalinius ir tremtinius, krikščionis demokratas, konservatorius ir tautininkus. Pastarieji, turintys daug ambicijų ir mažai politinės patirties, nutarė trauktis iš didžiausios dešiniosios partijos ir vėl atkurti Tautininkų sajungą.

Konfliktas brendo jau seniai. Tautininkai, dalyvavę Seimo rinkimuose 2008 metais TS–LKD partiniam saraše, gavo du mandatus. I Seimą dirbtį atėjo Kazimieras Uoka ir Gintaras Songaila. Tautininkų lyderis G. Songaila TS–LKD partijos Priežiūros komitetas iš partijos pašalino balandžio pabaigoje, po to, kai jis teismui apskundė konservatorių Vilniaus skyriaus sprendimą derėtis su Lietuvos lenkų rinkimų akcija dėl koalicijos Vilniaus miesto savivaldybėje. Prieštaragingis, dažnai radikalais pareiškimais žinomas G. Songaila anksčiau ne kartą viešai kritikavo partijos pirmininko Andrius Kubiliaus veiklą. Kiek anksčiau buvo sustabdyta Kazimiero Uokos ir Arvydo Radžiūno narystė. Taigi, tautininkai liko be savo lyderių ir prieš du mėnesius pradėjo ultimatyviai reikalauti, kad jų narystė būtų atstatyta.

R. Garuolis Tautininkų sajungos tinklelyje pateikia ir daugiau priežascių, dėl kurių tautininkai birželio 19 dieną savo konferencijoje priėmė sprendimą trauktis iš TS–LKD partijos.

„Šiandien jų svarbiausią TS–LKD struktūrą, per kurią Tėvynės sajunga įgyvendina savo svarbiausias vertėbes ir programines nuostatas valstybės mastu – i Seimo TS–LKD frakciją buvo numatytas priimti naujas narys Rokas Žilinskas, iki šiol pagarsėjęs tiek savo amoraliu elgesiu, tiek priėsingomis TS–LKD vertybėmis šeimos politikos bei kitomis dorovinėmis nuostatomis. Atsižvelgiant į šiuos prieštarangus partijos vadovybės bei jai lojalus Priežiūros komiteto sprindimus, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Priežiūros komitetas iš partijos neseniai yra pašalinės apie buvusio Vilniaus mero Vilniaus Navicko neteisėtą veiklą prabilus Vilniaus savivaldybės kontrolierių Šarūnai Skučai, taip pat atsižvelgiant į tai, kad Priežiūros komitetas nesiiima jokių priemonių prieš nesenai Alytaus vicemerui Dobiliui Kurtinaičiui STT pareikštus įtarimus dėl galimų korupcinių veiksmų, nes D. Kurtinaitis, kaip ir V. Navickas, pažymėjolojalumu partijospirmininkui, su apgailestavimu konstatuoja, kad

TS–LKD vadovybei ir jam pavaldžiam Priežiūros komitetui svarbiausia vertėbe liko ne partijos programinių siekių laikymasis, ne žodžio ir nuomonės laisvė, otiklojumas partijospirmininkui“, – rašo R. Garuolis.

Birželio 19 dieną iniciatyviname susirinkime Tautininkų partijai atkurti G. Songaila labai plačiai apžvelgė įvairias šalies vidaus ir užsienio gyvenimo sritis, kritikuodamas dabartinę valdančiąją daugumą. Užsimota labai plačiai – tarsi skaitytum metinį prezidento pranešimą. Na ir, žinoma, čia nepagailėta karčių žodžių partijospirmininkui.

„Mes, tautininkai, radę jungtinėje partijoje daug bendraminčių, turėjome ir tebeturime daug pagrindo tikėti bendradarbiavimui su jais. Tačiau jungtinės partijos vadovu, kad ir nežymia persvara, vėl tapo asmuo, su kurio veikla mes nebegalime tapatinis. Ir jis mūsų, tautininkų, atstovauti nebegali. Jis labiau atstovauja Laisviosios rinkos institutą, taip pat grupes įvairių kitų veikėjų, išskaitant ir tuos, kurie, jei galetų, Lietuvoje akmens ant akmens nepaliktu. Vienas veidas – tautai, kitas – uždaroje aplinkoje. Kaip Dorianas Grėjaus portreto analogija. Tikėkime, be kriminalinio atspalvio...“ – sakė G. Songaila.

Tokie vieši kaltinimai partijospirmininkui ir partijos vidinių diskusijų išnešimas į viešumą yra akivaizdus veikimas prieš visą TS–LKD partiją.

Savo kalboje jis taip pat užsimena, kad Seime norėtų burti savo frakciją ir tvarkytis visiškai kitaip, Seimo darbą keičiant radikalai. G. Songaila užsimoja nuveikti tiek darbų ir apima tiek sričių, kurias aprėpti galėtų ne bent šalies prezidentas, Seimo pirmininkas, Ministras pirmininkas ir visi ministrai kartu paėmus. Ir kas iš to? Ko gi pasiekė tautininkai ir jų ambicingieji lyderiai? Susilpnino Tėvynės sajungą, padarė žalos valdančiosios koalicijos stabilumui Seime, suskaldė savo ir taip negausią partiją, nes dalis jos liko TS–LKD partijos gretose.

Užuot naudojėsis galimybė dirbtį Seime, valdančioje koalicijoje, tautininkų lyderis tik tuščiai politikavo ir vykdė griaunamuosius darbus, kenkė partijos ir jos lyderio autoritetui. Vieini tautininkai tikrai nesugebės perkopti 5 proc. barjero, kad patektų į Seimą. Vadinas, jei tokia partija ir atsikurs, ji vėl liks už šios institucijos slenkščio ir be galimybės nors ką igvendinti savo šalies ir taip jų mylimos tautos labui.

Ingrida VĖGELYTĖ

Kviečiame

Liepos 2 d. (šeštadienį) LPKTS Druskininkų filialas ir Rezistencijos ir tremties muziejus kviečia pratęsti šių metų žygį Dainavos apygardos partizanų takais ir dalyvauti apygardos įkūrėjo J. Vitkaus-Kazimieraičio 65-ųjų žu-

ties ir 110-ųjų gimimo metinių minėjime. 10 val. sv. Mišios Druskininkų Ratnyčios bažnyčioje. Po to vyksime į Janavos kaimą Žaliamyškyje, kur žuvo Kazimieraitis, ir aplankysime jo paskutinės vadavietės vietą Liepiškiuose.

(atkelta iš 1 psl.)

Panėvėžys

Minėjimas – tai atminties žadiniamas, kad tautos istorija budėtų Laisvės sargyboje. Birželio 14-ąją minėjome Gedulą ir Vilties dieną. Vilniuje, Aukų gatvėje, minėjimas buvo įspūdingas. Dalyvavo Lietuvos Prezidentė, Seimo pirmininkė, ministrai, Seimo nariai, kiti garbūs asmenys. Jie rado laiko pagerbti tautos išgyventas kančias. Tautos, kurios piliečiai, nežiūrint pareigų ir užimamų postų, esame visi.

Panėvėžio miesto valdžia nematė reikalo pareikšti pagarbatą tautos praeicių. Kas gali paneigti, kad praeities nostalgija sumenkina pilietinės pareigos jausmą. Gedulą ir Vilties dienos minėjimas mieste paliko sloganą įspūdį. Pasitenkinta „etatiniu“ kalbėtojų kalbomis, kartais ne minėjimo dienos tema, o savo rūpesčiu miesto labui pagarsinimu. Gilų įspūdį paliko daktaro, miesto savivaldybės tarybos nario Dariaus Staugaičio pranešimas. Pranešimas buvo gilus ir prasminges tiek Atminties, tiek

Paminėjome trėmimo metines

istorijos plotmėje. Skaudus akibrokštas minėjimo dalyviams – buvusiems partizanams, politiniams kaliniams ir tremtiniam, kai pakvietas kalbėti miesto valdžios atstovas, vicemeras Gintaras Šileikis scenoje taip ir nepasirodė...

Gėda, kad tokios dienos renginys tapo vieno asmens iškamuotu renginiu. Lyg sovietmečiu, bijant viešumo, minėjimas vyko už Dramos teatro durų. Panašu į dramą, kai daugiau nei du dešimtmecius laisvę atgavusios tautos valdininkai praranda Atminę. Tegul jie paneigia nuomonę, kad mankurtai egzistuoja ne tik rašytojų kūryboje, bet ir realiame gyvenime. Tai – Gedulas.

Tačiau yra ir Viltis. Auga jaunoji karta ir kasmet stiprija jos žingeidumas, domėjimasis praeitimi. Tik padéki me jai, nebūkime abejingi. Pažeidėme daugiametę tradiciją – nenuėjome į geležinkelio stotį. Kodėl? O stotis laukė... Pasipuošusi mažomis Trispalvėmis, baltų žiedų

puokšte prie garvežiuko, simboliuojančio ešelonų brolių, ešelonų sesių keliones gyvulinio vagono. Norėjo ateiti darželinukai, moksleiviai, būtų jiems meilės Tėvynė pamoka, pilietiškumo pradmenys. Deja... Liko ne uždegotos atminimo žvakutės, nepadėjome gėlės žiedo ant bėgių, nepaliestėme jų ranka, lyg glostydamis prie jų užkaslus, neištverusius sunkios kelionės Lietuvos kūdikius ir senelius. Tie bėgiai tebesiekia tremties tolius, kur užžélė arčiųjų kapai, ilsi palaužti bado, ligų, sekinančios vergijos Negrīžusieji.

Pasimelskime už mūsų kankinius, padékokim Viešpačiui už globą ir negestančią Viltį, paprašykime, kad mūsų Tėvynėje atgimtų dora, sąžinė, meilė Dievui, Tėvynei, Artimui. Paprašykime, kad niekada mūsų žemės žmonėms nereikėtų su ašaromis dainuoti Vilties dainos: „Nutraukim pančius, sutriuškinim vergiją, Sugrįžim į Tėvynę, šalelę Lietuvos!“

Algirdas BLAŽYS

Šeduva
Birželio 9 dieną Šeduvo miesto Laisvės aikštėje vyko pilietinė akcija „Žinia Tėvynėi“. Šeduvo gimnazijos bendruomenė prisijungė prie Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinių okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti, pilietinės iniciatyvos paminėti 70-iasias pirmųjų trėmimų metines.

Renginys buvo skirtas prisiminti ir pagerbti buvusius tremtinius ir lagerių vargus patyrusius žmones. Šeduvo gimnazijos istorijos mokytoja Inga Dryžaitė kartu su mokiniais vedė istorijos pamoką, kurioje glaučiai priminė 1941-ųjų birželio 14-osios tragediją. Moksleivių skaitomas eilės ir laiškas „Žinia tėvynėi“ priminė, kiek tuomet sulažyta likimų, sudaužyta

svajonių, išardytą šeimų, bet tėvų palikta vaikų, kiek bevardžių kapų kauburėlių supilda svetimos žemės platybėse! O tie, kurie išliko gyvi tame nužmoginimo katile, stiprino save viltimi sugržti į Tėvynę, prie jos sušilti ir numiritti joje. Buvusiems tremtiniam buvo įteikti simboliniai vilties paukščiai, pievelėje prie Laisvės paminklo iš popierinių paukščių išdėliotas užrašas „Žinia tėvynėi“.

Skaudžiais prisiminimais dalijosi LPKTS Radviliškio filialo pirmininkė Stasė Janušonienė, susirinkusiuosius sveikino Šeduvo miesto seniūnas Kostas Dočkus. Renginio dalyviams savo dainas skyre Šeduvo kultūros centro moterų ansamblis „Bongo“, Radviliškio kultūros centro buvusių politinių kalinių ir tremtinijų choras „Versmė“. **Dovilė MIKALauskaitė**

kevičienė pristatė A. Sadcko fotografijų parodą „Pusė amžiaus tamsos“, Šeštokų padalinio vyr. bibliotekininkė V. Labenskiene – vaikų piešinių parodą „Kelionė į niekur“. Renginio dalyviai žiūrėjo skaidres apie tremtį, kurią paruošė mokytoja A. Kiliukevičienė.

Tremtinijų dainas daina vo LPKTS Lazdijų filialo laisvės kovų dainų ansamblis „Žilvitis“, Naujosios

Kirsnos laisvalaikio salės moterų vokalinis ansamblis (vad. R. Pečiulytė), Šeštokų kultūros namų ansamblis (vad. R. Mocejūnienė), Šeštokų vidurinės mokyklos mokinės I. Juodeškaitė ir M. Meilutė. Šeštokų vidurinės mokyklos šeštokė Melanija padeklamavo mokytojos I. Bernatonienės eileraštį „Tremtinukui“.

Ženeta STANKEVIČIENĖ

šejoje bibliotekoje.

Birželio 14-ąja jaunimas keliavo partizanų takais, o vyresnioji karta susibūrė prisiminimų pusvalandžiu pri Treminiu ir politinių kalinių memorialo Šakių kapinėse. Vėliau visi susirinko Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje, kur aukotos šv. Mišios.

Vakare Šakių kultūros centre Aistė Smilgevičiūtė ir Rokas Radzevičius pakvietė į akustinį geriausią dainų koncertą, po kurio visi susirinko patraukė į V. Lingio parką, kur prie laužo vyko prisiminimų ir dainų vakaras.

Rasa DUOBAITĖ-BUMBULIENĖ

Šakiai

Gedulą ir Vilties dienos minėjimą renginiai Šakiuose prasidėjo birželio 13 dieną prisiminimų vakaru „Laisvės laužuose“, knygos „Mus skaičiavo vagonais“ pristatymu bei R. Kaminsko dokumentinio filmo „Birželio ledas“ peržiūra Šakių vie-

Šiauliai

Birželio 6 dieną Šiaulių miesto savivaldybės viešojoje bibliotekoje Vaikų literatūros skyriuje vyko Gedulą ir Vilties dienos minėjimas. Šiai metais sukako 70 metų, kuomet iš Lietuvos traukinių ešelonais buvo išgabenti tūkstančiai lietuvių, todėl šie metai paskelbtini Laisvės gynimo

kurie suvokdami tuometinių išvykių svarbą atėjo pasiklausyti LPKTS Šiaulių filialo pirmininkė Valerijos Jokubauskienės ir 1941-ųjų metų tremtinio, LPKTS Šiaulių apskrities koordinatoriaus Algirdo Šapokos pasakojimų apie tremtį, gyvenimą toli nuo Lietuvos.

Bibliotekininkė Rima Matulevičiūtė susirinkusie-

ir didžiųjų netekčių atminimo metais. Minėjimą vedė Šiaulių miesto savivaldybės viešosios bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Rima Matulevičiūtė, kuriai šie išvykiai asmeniškai skaudūs, nes tremtyje ilgus metus gyveno jos tėvai. Minėjimo ryta bibliotekos salė buvo sausakimša Gegužės pagrindinės mokyklos septintų klasių moksleivų,

siems kalbėjo apie tai, kad iš Lietuvos buvo ištremti ir žmonės ir dainos. Tremtyje norėdami išsaugoti savo taučiukumą, prisiminimus apie Lietuvą, dainas, eileraščius kūrė ne tik žymūs rašytojai, bet ir paprasti žmonės. Sibire sukurto Lietuvos partizanų, tremtinijų dainos skambėjo ir bibliotekoje.

(keliamas į 6 psl.)

2011 m. birželio 24 d.

Sveikiname

Juk šiandien nesvarbu,
Kiek tū metų skaudžių
Tavame kelyje nulinkingavo.

Nesutikę aušros

Prie gimtųjų namų

Nerymoje prie bundančio klevo...

Kostancija LAPINSKAITE-KRUNGLEVICIENE, buvusių partizanę, ryšininkę, Krasnojarsko krašto tremtinę, jubiliejaus proga sveikina ir sveikatos bei Dievo palaimos linki –

LPKTS valdybos pirmininkas Antanas Lukša, LPKTS Prienų filialo pirmininkė Dalytė Raslavicienė

* * *

Dienas ir valandas, kaip dūžtančius. Iašus nusineša pašlēs laikas... o vis dėlto gyvenimas – gražus!

Lai Jūsų laikrodis skaičiuoja ne sielvarto ir liūdesio, o džiaugsmo, meilės ir gerų darbų metus.

Nuoširdžiai sveikiname **Janiną PIKIOTIENĘ** garbingo jubiliejaus proga, linkime ilgų ir prasmingų metų bei Dievo palaimos.

LPKTS Šakių filialas

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“

Prenumeratos indeksas – 117.

Prenumerata kainuoja:

1 mén. – 7 Lt,

3 mén. – 21 Lt.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,75 Lt.

„Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį. Prenumerata priimama „Lietuvos pašte“ iki kiekvieno mėnesio 22 dienos.

Laisvės kovų ir didžiųjų netekčių atminimo metų renginiai

V. Kudirkos viešoji biblioteka įsikūrusi Kaune, Laisvės alėjoje, turi 30 padalinių įvairiuose miesto rajonuose. Šiuos metus paskelbus Laisvės kovų ir didžiųjų netekčių atminimo metais, čia vyksta daug renginių. Apie tai ir kalbiname bibliotekos renginių organizatorę Dalią POŠKIENĘ.

– Ar reikia išradingumo, siekiant į organizuojamus renginius pritraukti žmones? Esate keliolikos knygų sudarytoja, autorė, išleidote dvi poezijos knygeles, tai jums šis darbas prie širdies?

– Dauguma renginių vyksta centrinėje bibliotekos būstinėje, Laisvės alėja 57. Tačiau galiu pasidžiaugti ir Šančių, Vitebsko, Aušros padalinių veikla. Kiti, mažesni padaliniai, daugiau bendrauja su aplinkinėmis mokyklomis, vaikų darželiais. Žinoma, tai priklauso nuo renginio temos aktualumo, jo dalyvių. Žmonėms pritraukti, leidžiame, dalijame programėles, parodų katalogus, net knygas. Štai šiemet, pažymėdami kruvinųjų Sausio 13-osios įvykių herojų kaunietį Titą Masiulį, pasinaudojome jo fotografijomis iš žygių Fanų kalnuose, esame pristatę ir knygą apie jį „Gyvenkit laisvi ir laimingi“. Labai norime svečius įtraukti į diskusijas. Kovo 11-osios dieną pažymime jaunimui pristatydami tų įvykių liudininkus, kurių pasakojimai būna įdomesni ir įtikinamesni už paskaitas ar pranešimus. Dažnas mūsų renginių dalyvis yra Nepriklausomybės akto signataras Algirdas Patackas.

– Kuo prasmingi šie, Laisvės kovų ir didžiųjų netekčių atminimo metų renginiai? Kuo jie skiriasi nuo įprastinių, tradicinių žmonių subūrimų?

– Visada minime skaudžias mūsų tautai sukaktis, okupacijas, tremties, žymių Lietuvai žmonių gyvenimo sukaktis, dailininkų ir rašytojų kūrybą. Mūsų salėje nuolat vyksta dailininkų darbų parodos. Čia savo kūrinius eksponuoja tiek jau žinomi, tiek pradedantys dailininkai, kūrėjai. Vyks knygų pristatymai. Mégstame ruošti knygų parodėles.

– Man didelį įspūdį paliko XXVII knygos mėgėjų draugijos nario, kultūrologo Dominyko Ankstino iš savo archyvų bei Marijampolės Tauro apygardos partizanų ir Tremties muziejaus fondų parengtas darbas, spalvingai pavadintas „Vizitėlės – pasipriešinimo liudininkės“. Gal galite darbą pristatyti mūsų skaitytojams?

– Tai unikalūs eksponatai, mes juos pristatysime nuotraukose ir vizualinėje erdvėje. Nuostabaus grožio, prasmės, poetinių tekstų siuvinėti darbai moterų iš kalėjimų, lagerių ir tremčių. Juk kalėjimuose buvo draudžiamai turėti adatas, siūlai buvo išardytai iš senų drabužių. Moterys, politinės kalinės, nebijojo savo darbeliuose garbinti Dievą, siuvinėti priesaikos Tėvynei žodžius. Tuos darbelius pavadinome vizitėlėmis. Tai tarsi iš toli iki mūsų atkeliavę vizitinės kortelės

girioje, nusipirko sodybą, ten įrengė galeriją „Andeinė“, klėtelėje surinko ir eksponavo kaimo dirbinių bei rakančių ekspoziciją, rengė parodas „Skroblausvingiai“, pristatė savo darbų ciklą „Sibiro suvenyras“. Yra išlikę Gražinos laiškai, rašyti giminėms į Sibirą, piešti atvirukai.

Prie dailininkės, patriotės atminimo įamžinimo daug prisideda jos kūrybos puoselėtojas ir globėjas Vygaandas Čaplikas, kuris netrukus mūsų bibliotekoje pristatys jau ketvirtąją knygą G. Didelytei atminti: „Andeinė: Dainavos girių galerija“. G. Didelyté yra iliustravusi Justino Marcinkevičiaus, Kazio Bradūno, Aldonos Pušytės knygą. Daugelis kūrinių apdovanojami diplomas, medaliais.

G. Didelytės įmenybės įkvėpti, norime paskelbtį tarptautinį ekslibrisų konkursą „Gyvoji atmintis“. Juk pasaulis iki šiol nesupranta Lietuvos knygnešių darbo prasmės, negali pilnai įsivaizduoti ir mūsų tautos naikinimo Sibire prasmės ir mastų. Buvo ir kita tremtis – į Vakarus. Ten daug lietuvių žuvo, buvo suluošinti tiek fiziskai, tiek moraliskai. Galvojame kartu su mūsų partneriais Kauno „Europe direct“ centru į kiekvieną ES valstybę siuštį kvietimus dalyvauti mūsų konkurse.

– Jūsų renginiuose bus kalbama ir apie vienems mums žinomus įvykius: pokario kovas, tremties ir lagerius, kančias ir žudynes.

– Akcentuosime moterų-motinų likimus karų negandose, Sibiro lageriuose, pokario kovose, kur Jos paaukojo dėl laisvės savo vaikus. Baigė savo gyvenimus globos namuose, prisilaude pas giminės, nes neliko jų šeimų, kaip ir ašarų jų akyse. Nuolat skaitome „Tremtinį“ ir jo publikacijas apie Motinas. Bendraujame su šia tema rašančiais rašytojais, mokslinkais, Laisvės kovų dalyviais. Ir džiaugiamės, kad 2011 metus Lietuvos Respublikos Seimas paskelbė laisvės kovų ir didžiųjų netekčių atminimo metais.

Noriu paminėti mūsų renginių partnerius. Tai XXVII knygos mėgėjų ir Lietuvai pagražinti draugijos, Lietuvos universitetų moterų asociacija.

Birželio 27 dieną, 16 val. Kauno miesto savivaldybės V. Kudirkos viešojoje bibliotekoje (Laisvės alėja 57) vyks konferencija, kurioje bus galima susipažinti su minėtais leidiniais, susitikti su mokslinkais, rašytojais, visuomenės veikėjais. Tad kviečiame visus, kam svarbūs mūsų skaudžios istorijos įamžinimo siekiai.

Stanislovas ABROMAVIČIUS

Dalia Poškiene

Biržos liudinėtis sveikinimas iš Sibiro

muziejuje yra įvairių tremtinių daiktų, rankdarbių, siuvinėlių. Panašiai eksponatai gali pasigirti ir Lazdijų krašto muziejus.

– Kiek žinau, labai domitės šviesios atminties dailininkės Gražinos Didelytės (1938–2007) gyvenimu, darbais, visuomenine veikla.

– Jos gyvenimas galėtų mums vienems būti kaip pavyzdys. Sovietiniuose metais G. Didelytė platino draudžiamą spaudą, dalyvavo pogrindinėje veikloje. 1995 metais Lietuvos užkampyje, Rudnelės kaime, Dainavos

Seime – knygų apie tremtį paroda

Birželio 15 dieną Seimo parodų galerijoje Seimo Pasipriešinimo okupaciniams režimams dalyvių ir nuo okupacijų nukentėjusių asmenų komisijos pirmininkas prof. Arimantas Dumčius pristatė knygą apie tremtį parodą. Renginys prasidėjo Antano Maciulevičiaus trumpametražio filme, sukurto 1989 metais, „Akys žiūri virš kryžiaus“ peržiūra.

Leidyklos „Naujasis lankas“ direktorius Vidmantas Zavadskis pristatė naujausias šiaisiai metais išleistas knygas: Jono Abromaičio „Tremtis užpoliarėje“, Marijos Graubauskaitės-Augustinienės „Kur mano téviškė? Sibiras-Lietuva-Australija“, Romualdo Zubino „Tremtinio metraštis“, Vito Rimkaus „Stasys Dumčius – ugniagesybos organizatorius, švietėjas, Kauko savivaldybės brandmajoras“, rinkinį „Sibiro vaikai“. Knygas pristatė jų autorai ir vaikai. Prof. Arimantas Dumčius visiems kalbėjusiems dovanovo dar spaustuvės dažais kvepiantį Ričardo Vaicekauskoko knygą „Kelio rodyklę“.

LPKTB pirmininkas Jo-

nas Rytis Puodžius pristatė Laptevų jūros tremtinių bendrijos narių Gintauto Martynaičio, Jūratės Bičiūnaitės, Ričardo Vaicekauskoko ir Vitaliaus Staugaičio kūrybos parodą „...Išgyvenimai įkvepia...“. Renginyje koncertavo vyrų vokalinis ansamblis „Bijūnai“.

I parodos atidarymą, minint Lietuvos gyventojų tremties ir okupacijos dieną, susirinko gausus būrys buvusių politinių kalinių, tremtinių, Laisvės kovų dalyvių bei jų palikuonių iš visos Lietuvos, taip pat ir nemažai Seimo narių. I renginį įvyko ir LPKTB Šakių, Šilalės, Vilkaviškio ir

kitų filialų bei LPKTB narių. LPKTBS Šakių filialo narė Onutė Bakaitytė-Švilpienė, viena iš knygos „Sibiro vaikai“ autorų, pakviesta pristatyti knygą, skaitė ne savo, bet leidyklos „Naujasis lankas“ direktoriaus Vidmanto Zavadskio prisiminimus. Ir dékodama už ilgametę knygų tremties tema leidybą dovanovo stiklainėlį zanavykiško medaus.

Parodas LR Seime galima aplankyti iki liepos 1 dienos, kiekvieną penktadienį 11–15 val. atvirą durų valandų metu.

Rasa DUOBAITĖ-BUMBULIENĖ
Autorės nuotrauka

LPKTBS ir LPKTB Šakių nariai su prof. Arimantu Dumčiu, leidyklos „Naujasis lankas“ direktoriu Vidmantu Zavadskiu ir LPKTB Vilkaviškio filialo pirmininke Dalija Karkiene

Sibiro Alma mater

Tokiu pavadinimu birželio 13-ąją buvo atidaryta paroda Šiluvos Piligriminame centre. Tai šiaulietės, tremtinių šeimos narės, dailininkės Aldonos Traškinienės darbai tremties tema.

Birželio 13-ąją Šiluvuje vyko šv. Antano atlaidai. Po šv. Mišių Šv. Mergelės Marijos Gimimo bazilikoje kūnigas pakvietė susirinkusius paminėti 1941-ųjų metų trémimų 70-metį Piligriminio centro salėje. Susirinko karo ir pokario baimus išgyvenę žmonės ir didelis būrys jaunujių piligrimų su vienuole seserimi Regina. Parodą pristatė vienuolė sesuo Pija. Apie darbus kalbėjo parodos autorių. Autorių sveikino LPKTBS Šiaulių filialo atstovės.

Aldona Traškinienė – dzūkė, šiaulietė. Jos šeimą – prosenele, senelius ir tévą Broniu Kašelionius iš Alytaus rajono ištremė 1946 metų vasario 18 dieną. Šeima apie dešimt metų gyveno, tiksliau, kentėjo Sverdlovsko srityje Novaja Liałios gyvenvietėje.

Aldona gimė gerokai po Stalino mirties, bet tremties tema – labai artima. Ji LPKTBS Šiaulių filialo tarybos narė, aktyviai dalyvauja tremtinių veikloje, rengia piešinių parodas, išleido šeimos prisiminimą apie tremtį knygą, iliustruoja tremti-

Šiluvos Piligriminame centre atidaryta šiaulietės, tremtinių šeimos narės, dailininkės Aldonos Traškinienės darbų paroda

nį prisiminimą knygą „Sibiro Alma Mater“. Aldona Traškinienė dirba Šiaulių „Sandoros“ katalikiškoje mokykloje, dėsto dailę ir technologijas. Su mokiniais dalyvauja žygiuose partizanų takais, jos mokiniai – miesto ir respublikos konkursų ir olimpiadų nugalėtojai.

„Šie mano darbai – tai atminimas tévo ir senelių, išgyvenusių namų ir Tévy-

nės netektį. Tai pagarba visiems, kurie buvo ištremti iš savo namų ir šalies tik už tai, kad buvo darbštūs ir mylėjo savo tévynę. Mano darbai – tai simboliais išreikštasis skausmas ir netekys, tai kova ir išsivadavimas, tai naujos šviesios Lietuvos vizija“, – sakė autorių.

Stanislava STAŠKUVIENĖ
Autorės nuotrauka

Skelbimai

Liepos 6 d. (trečiadienį) Mažeikių rajone prie buvusių Lūšės geležinkelio stoties bus atidengtas paminklinis akmuo 1941 metų Birželio sukilio įvykiams atminti.

12 val. šv. Mišios Židikų Šv. Jono Krikštytojo bažnyčioje. 13 val. paminklinio akmens šventinimas Lūšėje.

Teirautis tel. (8 443) 66 349 Alberto Ruginio.

Dėmesio!

Kitas „Tremtinio“ numeris išeis liepos 8 dieną.

Padėka

Birželio 4 dieną surengtas žygis Dainavos apygardos partizanų takais – tai seniai pamirštę artimųjų prisiminimas. Nuostabu, kad tiek daug jaunimo domisi Lietuvos pasipriešinimo okupacijai laikotarpiu.

Nuoširdžiai dėkojame Alytaus rajono merui Algirdui Vrubliauskui už puikiai suorganizuotą sutikimą, gražiai sutvarytą aplinką prie paminklų bei garbės sargybą Miroslavo ir Simono seniūnijose.

Nuoširdžiai dėkojame Alytaus savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjui V. Valiūnui, kuris su dideliu entuziazmu įsipareigojo organizuoti žygį 100 moksleivių, renginį įvertino kaip naudingą ir įdomų moksleivių žinių pagilinimą ir patriotinį auklėjimą. Taip pat Alytaus savivaldybės Kultūros skyriui, kuris nuoširdžiai padėjo visais organizaciniais klausimais, svarbiais patarimais.

Dėkojame LPKTBS Varėnos filialo pirmininkui Vytautui Kazulionui, kuris suorganizavo 30 moksleivių, Varėnos buvusių tremtinių ir politinių kalinių ansamblį, filialo narius. Morališkai palaikė ekstremaliose situacijose.

Didelės padėkos nusipelnė Lazdijų rajono organizatorius, karys savanoris Gediminas Karauskas. Norėjus ir būdamas silpnos sveikatos, jis sugebėjo suorganizuoti Šeštokų ir Krosnos seniūnijas bei moksleivius.

Džiauguosi už aktyvumą Seirijų miestelio seniūnei Česlovai Šmukštienei, suorganizavusiai Seirijų miestelio gimnazijos moksleivių, atlikusius puikią programą prie žuvusių partizanų paminklo.

Be abejo, tariu ačiū visiems LPKTBS filialams, kurie mane palaikė patarimais, į žygį atvyko iš pačių tolimiausių Lietuvos kraštų – Šiaulių su 15 moksleivių, Panevėžio, Marijampolės su 12 moksleivių, Vilniaus su 20 moksleivių, Kauno, Elektrėnų, Tauragės ir kiti.

Nuoširdžiausiai dėkoju LPKTBS Alytaus filialo tarybos nariams, kurie aukojo savo asmeninį laiką, dėjo visas pastangas kuo geriau suorganizuoti renginį Dainavos apygardos partizanų takais: Andriui Urbeliui, Mildutei Zaveckienei, Birutei Cibulskienei, Gediminui Marciulionui, Onutei Jonikienei, Jonui Nevuliui, Onutei Liutkauskienei, Stasiui Labuliuui ir visiems kitiems. Šis renginys – tai viso kolektyvo nuopelnas.

**Stasė TAMAŠAUŠKIENĖ,
LPKTBS Alytaus filialo pirmininkė**

Paminėjome trėmimo metines

(atkelta iš 4 psl.)

Renginio metu kalbėjusi LPKTBS Šiaulių filialo pirmininkė Valerija Jokubauskienė prisipazino, kad dainas „Stoviu aš parimus“, „Leiskit į tévynę“ galima palyginti su šiaisiai laikais visų dievinama ir aukštinama Marijono Muktavičiaus daina „Trys milijonai“.

LPKTBS Šiaulių apskrities koordinatorius Algirdas Šapoka pasakojo, kaip jo šeima buvo ištremta į Sibirą. Tremtis Šapokų šeimą užklupo ne vieną kartą, o du. Algirdas į tremtį pateko būdamas vos aštuonerių metukų. Maži vairai kentėjo, mirė iš bado, nuoligų, be jokios kaltės. Moksleiviai išgirdo ne tik apie to meto baisumus, bet kokie žmonės buvo tremiami: mokytojai, rašytojai, Lietuvos šviesuoliai. Gegužių pagrindinės mokyklos mokiniai sužinojo jiems nežinomų žodžių reikšmes: kolaborantai, ryšininkai, fufaikės. Algirdas Šapoka, žymaus Lietuvos istoriko Adolfo Šapokos gimnazaitis, visus jaunosios kartos atstovus kvietė būti tévynės patriotais, neišduoti ir neiš-

vykti iš Lietuvos.

LPKTBS Šiaulių filialo pirmininkė Valerija Jokubauskienė prisiminių kiekvieną balsą tremties akimirką. Penki vaikai ir jų motina buvo ištremti už tai, kad tévas ir vyras buvo partizanų ryšininkas. Viltis, troškimas, noras sugrįžti į Lietuvą tremtyje su ligos kiekviena diena augo. Vaikai puikiai mokėjo lietuviškų dainų ir Lietuvos himno žodžius.

Tremtinė visiems šiame minėjime susirinkusiems vairams sakė, kad ateitis yra jų rankose ir tik patys dėdami visas pastangas turi mokytis, nes „Lietuvai jūs labai reikia“.

Minėjimo pabaigoje LPKTBS Šiaulių filialo pirmininkė Valerija Jokubauskienė Šiaulių miesto savivaldybės viešajai bibliotekai padovanė dvi knygas: Nijolės Gaškaitės „Pasipriešinimo istorija 1944–1953 metai“ ir katalogą, publikacijų rinkinį „Politinių kalinių, tremtinių, partizanų laiškai Šiaulių „Aušros“ muziejuje“. Renginio dalyviai įsiamžino bendroje nuotraukoje.

Inga BUBULYTĖ

2011 m. birželio 24 d.

Tremtinys

Nr. 24 (950)

7

Juozas Zobernis

1950–2011

Birželio 19 dieną, eidas 61 metus, po sunkios ligos mirė LPKTS Palangos filialo pirmininkas Juozas Zobernis.

Gimė tremtyje, Irkutsko krašte, Goriačy Kliuč kaimė. I Lietuvą šeima grįžo 1959 metų pavasarį. Mokėsi Kūlupėnų pradinėje ir Kretingos vidurinėje mokykloje. Studijavo Vilniaus politechnikumė elektros bei radijo ryšių transliacijos specialybę.

Nebaigės mokslų buvo pašauktas į sovietų kariuomenę. Tarnavo aviacijos dalinyje, dirbo kino mechaniku. Grįžęs iš kariuomenės

užbaigė mokslus. Dirbo „Aerofloto“ Palangos agentūroje ir radiotechniku „Lino“ poilsio namuose.

Su žmona Jovita užaugino dukterį Ingridą ir sūnų Juozą.

Po 1991 metų Sausio 13-osios įvykių tapo aktyviu LPKTS Palangos skyriaus nariu. Savo dėdės partizano Juozo Zobernio žūties vietoje, šalia Rubulių miško, sūnėnas pastatė koplytstulpį – išsesėjo vaikystėje duotą pažadą.

2010 metais J. Zobernis išrinktas LPKTS Palangos filialo pirmininku. Turėjo ir tikėjosi įgyvendinti daug gražių, prasmingų darbų, bet deja...

Mirė Sovietų sąjungos disidentė Jelena Boner

Po ilgos ligos, eidama 89 metus, Bostone, JAV, mirė Nobelio taikos premijos laureato Andrejaus Sacharovo našlė J. Boner.

Jelena Georgijevna Boner gimė 1923 metų vasario 15 dieną Marū mieste Turkestano ASSR. Jos tėvui 1938-aisiais buvo įvykdytas mirties nuosprendis, motina išsiusta į prievertinio darbo stovyklą, o Jeleną ir jos jaunesnijį broli augino senelę. J. Boner tėvai buvo reabilituoti 1954 metais. Jelena 1940 metais išstojo į A. Gerceno instituto vakarinį skryti Leningrade. Antrojo pasaulinio karo metais mobilizuota į Raudonąją armiją, dirbo sanitare, per oro antskrydį sunkiai sužeista. Po karo mokėsi Pirmajame Leningrado medicinos institute. Dirbo apylinkės gydytoja ir gydytoja pediatre.

1965 metais ji išstojo į Komunistų partiją. Tačiau sovietų tankams 1968 metais įvažiavus į tuometinę Čekoslovakiją, ji žengė precedentu neturintį žingsnį ir atsisakė narystés partijoje. Vėliau savo sprendimą tapti Komunistų partijos nare ji pavadino didžiausia gyvenimo klaida. Septintajame dešimtmetyje J. Boner pris-

jungė prie teisés gynėjų. Su A. Sacharovu ji susipažino 1970 metais, kai abu dalyvavo dviejų disidentų teisme Kalugoje netoli Maskvos, po dvejų metų susituokė. A. Sacharovas tada jau buvo žinomas ne tik kaip vandenilinės bombos „tévas“, bet ir kaip disidentas, kurio sovietų valdžia bijojo. A. Sacharovo vardas buvo gerbiamas visame pasaulyje, tad sovietų valdžia pagrindiniu perseki-jimo taikiniu dažnai pasirinkavo J. Boner.

Aštuntajame dešimtmetyje ji dalyvavo daugelio disidentų likimuose, išteigė pagalbos politinių kalinių vaikams fondą, pasiraše Maskvos Helsinkio grupės steigiamuosius dokumentus. 1975 metais ji astovavo vyrui Ossle Nobelio premijos įteikimo ceremonijoje. 1980 metais J. Boner drauge su A. Sacharovu išvyko į tremtį Gorkyje. Ten po ketverių metų buvo nuteista už sovietinės san-tvarkos šmeižimą.

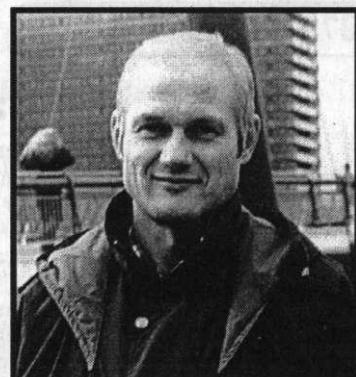
Malonę J. Boner paskelbė SSRS lyderiu tapęs Michailas Gorbačiovas, ir 1986 metų pabaigoje ji drauge su vyru sugrįžo į Maskvą. Vėliau dalyvavo daugelyje teisių gynimo organizacijų – 1987 metais J. Boner ir A. Sacharovas

Skelbimas

Birželio 26 d. (sekmadienį) 15 val. Kaišiadorių r. Pravieniškių II k., prie kryžiaus, kviečiame pagerbti prieš 70 metų sovietų armijos sušaudytų Pravieniškių kalėjimo kalinių ir tarnautojų aukų atminimą. Koncertuos Kauno mišrus choras „Gimtinė“ (vad. Rimantas Vaičekonis), Rumšiškių kultūros centro folkloro ansamblis „Pravienė“ (vad. Ernesta Žiūkienė).

Informacija tel. 8 682 65 678, 8 656 19 528.

Pro memoria

Juozas Zobernis – skaudus smūgis žmonai, vaikams, vaikaičiams, bendražygiam, buvusiems Palangos treminiams ir politiniams kaliniams bei visiems jų pažinojusiems.

LPKTS Palangos filialas

Pro memoria

dalyvavo steigiant draugijas „Memorial“ ir „Moskovskaja tribuna“. Po A. Sacharovo mirties (1989) vadovavo jo vardo fondui.

Kritikavo Rusijos valdžią, pradėjusią karą Čečėnijoje. Jos tikėjimą dabartine Rusija dar labiau pakarto buvusio KGB šnipo Vladimiro Putino iškilimas į valdžią ir jo autoritariškas polinkis varžyti pilietines laisves.

2010 metų kovo 10 dieną ji pirmoji pasiraše Rusijos opozicijos atvirą kreipi-masi į Rusijos piliečius „Putinas privalo pasitraukti“. Ji ne kartą viešai piktnosi vadinaujo tyliu „Vakaru pri-tarimu V. Putino politikai.

Paskutinius savo gyvenimo metus J. Boner praleido Jungtinėse Amerikos Vals-tijose.

J. Boner kūnas bus kre-muotas. Urna su palaikais palaidota Maskvos Vostriakovė kapinėse.

„Tremtinio“ inf.

Užjaučiame

Mirus LPKTS Palangos filialo pirmininkui

Juozui ZOBERNIUI, nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS valdyba

ISSN 2029-509X

Leidėjas LPKTS

Tremtinys

LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>

Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. Nr.LT18 70440600 0425 8365, AB "SEB" bankas.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39,

LT-44309, Kaunas, tel. (8 37)

323 204, faksas (8 37) 323 214.

Indeksas 0117.

El. paštas:

tremtinys@erdves.lt

Projektą „Lietuvos Laisvės kovų, tremties ir tautos netekčių atspindžiai“ remia

Spausdino spaustuvė UAB

„Rinkos aikštė“, Josvainių g. 41,

Kėdainiai

Offsetinė spauda 2 sp. lankai.

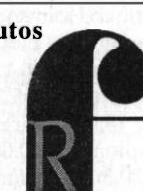
SPAUDOS ,

RADIJO IR

TELEVIZIJOS

R Ė M I M O

F O N D A S

Kaina 1,75 Lt

Tiražas 2960. Užs. Nr.

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Adolfina Vaišvilaitė-Rimeikienė

1924–2011

Gimė Kristinos ir Kazimiero Vaišvilų šeimoje, Kalno Grikštų k., Kretingos aps. Ankst neteko tévo. Už dalyvavimą pogrindinėje organizacijoje buvo suimta ir teista. 1948–1955 m. kalėjo Mordovijos lageriuose. Iš įkalinimo paleista pateko pas motiną, ištremtą į Irkutsko sr. I Lietuvą grįžo 1957 m. Ištakėjo už Jokūbo Rimeikio. Vaikų nesusilaikė. Užaugino vyro dukterį Adelę.

Skaudžią netekties valandą nuoširdžiai užjaučiame artimuosius ir likimo draugus.

Klaipėdos PKTS taryba

Angelė Paluckaitė-Dambrauskienė, Šerkšnienė

1921–2011

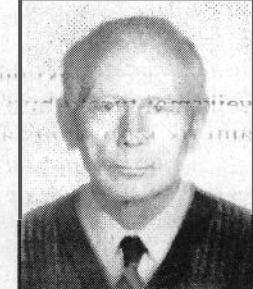
Gimė Radviliškyje, darbininkų šeimoje. Mokėsi Radviliškio progimnazijoje, Siaulių mergaičių gimnazijoje, 1939 m. – Kauno vaikų darželių auklėtojų ir vedėjų kursuose. Baigusi buvo paskirta iktirti pirmajį vaikų darželį Kursėnuose. Ištakėjo, augino dvį dukteris. 1946 m. areštavo vyrą, įkalino Vorkutos lageriuose. 1948 m. Angelė su dukterimis ir ligota motina ištremta į Krasnojarsko kr. Partizansko r. miško kirtimo vietovę Koja. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Džiaugėsi sulaukus išėjimės laisvės, išstraukė į istorinę švietėjišką veiklą, buvo aktyvi LPKTS Siaulių filialo narė.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Siaulių filialas

Algimantas Kučingis

1927–2011

Gimė Kaune, baigė vidurinę moky-į. 1948–1953 metais kalėjo Komisos, Vorkutos lageriuose. Grįžęs į Lietuvą išstojo į Kauno politechnikos instituto Mechanikos fakultetą, įgijo inžinierius mechaniko kvalifikaciją. Buvo paskirtas į Telšių „Masčio“ fabriką, vėliau dirbo Kauno A. Šiaučiūnaitės trikotažo fabrike, Tekstilės pramonės mokslinio tyrimo institute.

Kauno politechnikos institute mokėsi aspirantūroje, apgynė mokslinį darbą. Savo darbų rezultatus Algimantui publikavo dviene monografijose, dešimtyse mokslinių straipsnių, nuolat skaitė pranešimus konferencijose. 1987 m. Algimantui apgynė technikos mokslų daktaro disertaciją.

Prasidėjus Lietuvos atgimimui, Algimantas Kučingis tapo aktyviu Sajūdžio nariu, 1990–1995 m. buvo Kauno mst. Savivaldybės narys, LPKTS Kauno filialo narys.

Buvo inteligentiškas, santūrus, geranoriškas, savo srityje eruditas.

Palaidotas Kauno Romainių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną Ireną, dukteris Jurgą ir Ievą, artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Vincas Mitkus

1922–2011

Gimė Kaišiadorių r. Kruonio valsč. Ažuolynės k. Ginkluoto pasipriešinimo (rezistencijos) dalyvis. Kovoje Kaišiadorių r., kalintas Lukiskių kalėjime. Apdovanotas kario savanorio medaliu ir Lietuvos atsargos karininkų sąjungos padėkos raštu.

Palaidotas Kauno r., Karmėlavos kapinėse.

Užjaučiame žmoną, dukterį, vaikaičius ir artimuosius.

LPKTS Kauno filialas

Redakcija pasiliake teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrāžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.